

Proeftuin Zwaagdijk is voor de glastuinbouw 'de kraamkamer' op het gebied van gewasbescherming. Er vindt vooral onderzoek plaats naar mogelijk nieuwe middelen voor de glasgroenten- en de sierteeltsector. En ook residu-onderzoek is er in zwang. In juli 2012 nam Proeftuin Zwaagdijk Demokwekerij Westland in Honselersdijk over. Normaliter neemt deze rubriek een kijkje in Honselersdijk, maar wat gebeurt er bij de collega's in het noorden?

'Door Het Nieuwe Telen duiken plots andere ziekten op'

"Voor Proeftuin Zwaagdijk blijft de Demokwekerij het gezicht naar buiten toe voor de glastuinbouw", zegt Johan Kos, directeur van Proeftuin Zwaagdijk. Voor de meeste opdrachtgevers van het onderzoek dat in Zwaagdijk gebeurt - en veelal zijn dat de fabrikanten van gewasbeschermingsmiddelen - is het immers niet belangrijk of zelfs wenselijk dat telers de onderzoeksafdelingen in Zwaagdijk bezoeken. Er wordt namelijk veel gewerkt aan toelatings-

focus zich op het (teelt)technisch onderzoek, het geven van demonstraties en kennisoverdracht. Het technische onderzoek in Zwaagdijk is nog maar minimaal en verschuift zo veel mogelijk naar de Demokwekerij. Kos: "Slechts een klein deel van het onderzoek in Zwaagdijk is bijvoorbeeld belichtingsonderzoek, teeltsystemen- en rassenonderzoek." Op het moment dat er iets uit het vele gewasbeschermingsonderzoek dat in Zwaagdijk plaatsvindt 'naar buiten kan', gebeurt dat via de Demokwekerij. De gewasbeschermingsdagen voor telers die er twee keer per jaar worden gehouden, zijn daar een voorbeeld van. Dan zijn er verschillende gewasbeschermingsproeven te zien van middelen die marktpotentie hebben. Bij Proeftuin in Zwaagdijk wordt onderzoek gedaan in de gewassen over de gehele breedte van de glastuinbouw, zowel sierteelt- als de glasgroenteteelt. Ongeveer 60 procent bestaat uit werkingsonderzoek dat producenten van gewasbeschermingsmiddelen er laten uitvoeren voor een toelatingsdossier. Dit is veelal niet openbaar en vergt vaak veel tijd. Kos ziet dat middelenfabrikanten zich meer en meer bezighouden met groene middelen. "Dit doen ze niet alleen voor hun imago. Ze moeten dit ook wel want er vallen steeds meer chemische middelen weg en daar komen dit soort middelen voor in de plaats." Groene middelen hebben ook een toelating nodig, al wordt er wel gekeken naar de mogelijkheden van iets minder zware toelatingseisen. Onder groene middelen vallen bijvoorbeeld middelen waarvan een plant weerbaarder wordt, maar ook planteigen stoffen die kunnen worden ingezet voor bestrijding. De groene middelen zijn vaak wel minder effectief dan chemische middelen. In Zwaagdijk wordt

onderzoeken voor chemische of 'groene' gewasbeschermingsmiddelen. Ongeveer tien jaar geleden gaven de klanten van Proeftuin Zwaagdijk echter wel aan behoefte te hebben aan een 'demobedrijf' in het Westland. "Een eigen bedrijf opzetten, had gekund, maar waarom niet aanhaken bij een bedrijf dat al zo'n demonstratiefunctie heeft?", aldus Kos. Door de samenwerking tussen Proeftuin Zwaagdijk en de Demokwekerij versterken de twee elkaar nu. De Demokwekerij

Tuinen bij Proeftuin Zwaagdijk

bijvoorbeeld gekeken hoe de werking van deze middelen verbeterd kan worden, bijvoorbeeld door aangepaste klimaatomstandigheden te creëren of de combinatie te zoeken met andere middelen of uitvloeiers. Naast werkingsonderzoek wordt in Zwaagdijk veel residuonderzoek gedaan. Daarbij wordt gekeken hoe lang een middel in de tijd achterblijft in of op de vrucht. Dit onderzoeksterrein groeit. Kos: "Voorheen was dit onderzoek alleen voor de producenten van middelen interessant om zo de veiligheidstermijn van het middel te bepalen. Maar omdat bijvoorbeeld retailers strengere residu-eisen stellen, betekent dit dat telers op een andere manier hun gewasbescherming moeten gaan doen. Dit is een belangrijk expertisegebied van ons geworden." Opdrachtgevers voor het onderzoek zijn daarom ook steeds vaker telersgroepen, retailers en handelsorganisaties. In Zwaagdijk voert men ook onderzoek uit op het gebied van ziekten en plagen die ontstaan doordat telers door allerlei technieken anders gaan telen. Een goed voorbeeld is Het Nieuwe telen. "Wanneer minder gas wordt verstoekt, duikt er opeens, bijvoorbeeld in de tomatenteelt, vaker phytophthora op, terwijl de teelt hier voorheen weinig last van had. Dat zie je bijvoorbeeld ook met de ziekte meeldauw in veel andere gewassen. Dan moet bekeken worden hoe deze nieuwe problemen snel kunnen worden opgelost." Vaak pakt de sector dit zelf op en kijkt ze naar bestaande middelen die geen toelating hebben. Werkt het, dan klopt men aan bij de toelatinghouder. "Maar als de markt te klein is, doet men het meestal niet en het probleem wordt dan alleen maar groter."

Proeftuin Zwaagdijk heeft drie locaties; de hoofdlocatie in Zwaagdijk, de locatie in de Wieringermeer (voor de akkerbouw) en de Demokwekerij Westland in Honselersdijk voor de glastuinbouw. In Zwaagdijk vindt in veertig onderzoeksafdelingen vooral onderzoek plaats op het gebied van ziekten en plagen in de glastuinbouw. De grootste klanten zijn gewasbeschermingsmiddelenfabrikanten, de zaadveredelingsbedrijven en meststof-fabrikanten. Ook voeren proeftuinmedewerkers onderzoek uit op zo'n 30 glastuinbouwbedrijven in heel Nederland. Ongeveer 20 keer per jaar houdt Proeftuin Zwaagdijk voor verschillende sectoren open dagen.

[25]

